

Spis treści

Wykaz skrótów	10
Wstęp	11
Rozdział I. Ryzyko i zaufanie w świecie współczesnym	17
1. Ryzyko i zaufanie – wstępne ustalenia	17
2. Społeczeństwo nowoczesne	20
Rozdział II. Zaufanie, jego rodzaje i źródła	28
1. Sposoby badania zaufania	28
2. Analiza funkcjonalna Niklasa Luhmanna	33
3. Zaufanie w ujęciu Anthony'ego Giddensa	36
4. Racjonalne teorie zaufania (zaufanie strategiczne)	37
a) wprowadzenie	37
b) poglądy Jamesa S. Colemana	38
c) zaufanie w ujęciu Diega Gambetty	39
d) strategiczna koncepcja zaufania Russela Hardina – zaufanie jako zawarty interes	41
5. Zaufanie moralne	46
6. Zaufanie a role społeczne	48
7. Koncepcja Piotra Sztompki	49
8. Wnioski płynące z teorii gier	52
a) uwagi wstępne	52
b) dylemat więźnia	55
c) jednostronna gra w zaufanie	56
d) wnioski	57
9. Podsumowanie – pojęcie zaufania przyjęte w pracy	59
10. Rodzaje zaufania	60
a) rodzaje zaufania ze względu na jego adresata	60
b) rodzaje zaufania ze względu na treść	62
c) rodzaje zaufania ze względu na jego charakter	64
11. Czynniki wpływające na powstanie zaufania	64
a) uwaga wstępna	64
b) czynniki poznawcze	64
c) cechy osobiste podmiotu udzielającego zaufania	70
d) reguły kulturowe	72
e) przypadek szczególnie – kształtowanie się zaufania w kontaktach internetowych	72
Rozdział III. Wzajemna relacja i koordynacja zaufania i prawa jako dwóch narzędzi kontroli społecznej (analiza w zakresie prawa umów)	74
1. Funkcje zaufania	74
2. Zaufanie, prawo, współpraca	78
a) zaufanie a prawo – uwagi ogólne	78
b) funkcje zaufania w dziedzinie umów	79
c) rola zaufania z punktu widzenia ekonomii kosztów transakcyjnych	87
3. Ryzyko kontraktowania	89
a) wprowadzenie	89

b) ryzyka fazy przedkontraktowej	90
c) ryzyka fazy wykonywania umowy	92
4. Reakcja systemu prawnego na istnienie ryzyka kontraktowania	93
a) zadania prawa umów	93
b) redukcja asymetrii informacyjnej	94
c) celowość istnienia prawnych sankcji naruszenia zaufania	97
d) rodzaje sankcji naruszenia zaufania	100
e) zagrożenia związane z mechanizmami prawnej ochrony zaufania	101
5. Tak zwane umowy szczególnego zaufania	102
Rozdział IV. Ochrona oczekiwań zawarcia skutecznej umowy	108
1. Oczekiwanie co do woli i zdolności do zawarcia umowy	108
a) uwaga wstępna	108
b) przypisanie oświadczenia woli ze względu na uzasadnione oczekiwania	108
c) sankcja odszkodowawcza	111
d) brak ochrony zaufania w przypadku braku zdolności do zawarcia umowy i wadliwości decyzji drugiej strony	115
2. Zaufanie co do tożsamości i właściwej reprezentacji drugiej strony	115
a) oczekiwania co do tożsamości drugiej strony	115
b) oczekiwania związane z działaniem w cudzym imieniu – uwagi ogólne	116
c) zaufanie wobec reprezentowanego i sankcja polegająca na realizacji oczekiwań	117
d) zaufanie wobec reprezentanta	120
Rozdział V. Ochrona zaufania co do treści zobowiązania	122
1. Rola drugiej strony w kształtowaniu informacyjnych podstaw decyzji o zawarciu umowy	122
2. Realizacja oczekiwań strony dokonywana przez wykładnię oświadczeń woli	124
3. Moc wiążąca oświadczeń przedkontraktowych	127
4. Problem rozszerzenia ochrony uzasadnionych oczekiwań strony	130
5. Przepisy o błędzie, podstęp i wyzysku jako instrumenty restytucyjnej ochrony zaufania	132
a) błąd i podstęp	132
b) wyzysk	135
Rozdział VI. Ochrona oczekiwań co do możliwości wykonania umowy	138
1. Uwagi wstępne	138
2. Problem obiektywnej niemożności świadczenia	139
3. Nabycie prawa od nieuprawnionego	142
a) zagadnienia ogólne	142
b) nabycie własności nieruchomości	150
c) nabycie własności rzeczy ruchomej	154
d) nabycie wierzytelności	163
e) nabycie prawa na podstawie czynności pozornej	174
f) nabycie prawa należącego do spadku	181
g) wnioski co do polskiej regulacji nabycia od nieuprawnionego	183
Rozdział VII. Ochrona oczekiwań właściwego wykorzystania przekazanej drugiej stronie informacji	185
1. Potrzeba ochrony	185
2. Instrument ochrony	185

Rozdział VIII. Odpowiedzialność za naruszenie zaufania według przepisów o czynach niedozwolonych	188
1. Podstawy odpowiedzialności	188
2. Obiektywna nieprawidłowość czynu	189
3. Wina	195
4. Odpowiedzialność za cudze czyny	195
5. Zakres obowiązku naprawienia szkody	196
Literatura	203